

Nadmierne ślinienie

Nadmierne ślinienie to prawdziwie śliska sprawa.

Ślinienie pojawia się u dziecka około 3 miesiąca życia, wtedy to:

- dojrzewają ślinianki przyuszne,
- dziecko **rozwija zdolność do żucia**,
- rozwija się kontrola jego mięśni.

Wraz z rozwojem motorycznym około 3 m-ca dziecko celowo wkłada ręce do buzi. Usta są w tym okresie najbardziej rozwiniętym obszarem sensorycznym. Dziecko poznaje cechy przedmiotu poprzez informacje płynące z nerwów czuciowych wyściełających język i usta. Co za tym idzie, dziecko wkłada rączki i zabawki do buzi- gryzie je, czym stymuluje produkcję śliny.

U małego dziecka ok. 3 miesiąca życia ślinienie jest normatywnym etapem rozwoju. Nie zmienia to faktu, że 3miesięczne dziecko nie potrafi przełykać nadmiernej ilości śliny. Stąd ślina na podbródku, szyi...), podrażnienia. Przełykanie nadmiernej ilości śliny może natomiast wpłynąć na oddawanie wodnistych stolców, biegunkę. Nadmierna ślina zbiera się na tylnej ścianie gardła. Przez co może powodować głośny oddech, kaszel lub odruchową reakcję wymiotną. W takich wypadkach kładźmy dziecko na brzuchu czy na boku.

Korzyści ze ślinienia...Tak, tak to nie żart. Ślinienie ma dobre strony:

- jest to objaw normatywnego rozwoju dziecka;
- ślina zmywa bakterie i resztki pożywienia;
- nawilża jedzenie;
- wspomaga trawienie poprzez rozbitcie węglowodanów już w jamie ustnej;
- ślina neutralizuje kwas żołądkowy i chroni błonę przełyku przed podrażnieniami, co jest szczególnie ważne u dzieci z refluksem żołądkowo-przełykowym.
- ślina zawiera substancje, które pomagają dojrzeć błonie śluzowej jelit.

O nadmiernym ślinieniu - saliwacji mówimy, kiedy rodzice ze względu na wyptyw śliny kilka razy dziennie są zmuszeni zmieniać garderobę dziecka, śliniaki, chustki. Może ono trwać od 3 do 26 miesiąca życia, czyli do wyrżnięcia mlecznego uzębienia. Podczas żąbkowania dziecko gryzie rączki, przedmioty czym łagodzi swędzenie, ale tym samym zwiększa produkcję śliny. Nadmierna saliwacja może być normą u danego dziecka. Jednak może być wynikiem:

- zaburzonej dystrybucji napięcia mięśniowego, najczęściej obniżonego napięcia osiowego,
  - jedzenia określonych produktów,
  - alergii pokarmowej,
  - słabej świadomości sensorycznej. Dziecko może być mniej wrażliwe na bodźce, które sygnalizują czuciową potrzebę połykania,
  - słabej kontroli szczęki, w wyniku słabej kontroli głowy,
  - odpowiedzi organizmu na przyjmowane leki,
  - odpowiedzi na zajęcia ruchowe, które wymagają równowagi lub precyzji.
- Ślinienie pojawia się najczęściej ok. 6 m-ca podczas gaworzenia lub podczas wykorzystywania rąk do zabawy. Około 10 m-ca, gdy dziecko czworakuje. Około 12 m-ca przy nauce chodzenia. Ok. 18 m-ca podczas coraz precyzyjniejszej zabawy ruchowej.
- opóźnienia w rozwoju.

<http://www.speak4success.com/wp-content/uploads/2012/07/Drooling1.jpg>

Jak pomóc dziecku z nadmiernym ślinieniem:

- Poprawiamy kontrolę jamy ustnej (np. warg, policzków, szczęki), aby dziecko efektywniej potykało ślinę.

Można to uzyskać poprzez :

a) odpowiednią higienę :

1. U niemowlaków wykorzystujemy tapping-punktowo wycieramy buzię po posiłku (nie przecieramy buzi wzdłuż ust!). Po posiłku przeprowadzamy też higienę jamy ustnej - wilgotnym gazikiem wykonujemy wymiatające ruchy po wałach dziąsłowych.
2. Roczniakowi podarujemy pierwszą szczoteczkę do mycia zębów. Myjemy zęby po posiłku.

3. Dwulatкови i starszemu dziecku podarujemy pierwszą elektryczną szczoteczkę. Szczotkujemy zęby, policzki, język 2x dziennie. To zwiększy czucie ust, dziecko będzie bardziej świadome ślinienia.

b) stymulację termiczną:

Zimno obkurcza naczynia krwionośne. Podawajmy dziecku mrożone gryzaki, warzywa, owoce zawinięte w gazę lub mroźmy szorstką myjkę. Następnie pocierajmy wały dziąsłowe kostką lodu/sokiem zawiniętymi w gazę.

c) wzmacniamy mięśnie:

1) niemowlaki/roczniaki uczymy:

-wysyłać buźkę,

-dmuchać np. w gwizdek, wiatraczek,

-podnosić z nami zabawki, dorosły udaje jakie są ciężkie (dziecko naśladowując taką zabawę stara się zamykać buzię, trzymać rączkami przedmiot- tym samym pionizuje język i przenosi jego masę do tyłu),

Pchanie mebli będzie miało podobny efekt.

-ściągać pokarm z łyżeczki,

-jeść produkty o różnej konsystencji,

-picia ze słomki – wzmacnia mm. warg, języka,

-przygotowanie pierwszych obrazków z wyrazami: bam, baba, ba-bańki, mama, pa pa itp.

Głoski wargowe wymagają zamknięcia ust. Praca z wykorzystaniem tych głosek wzmacnia mięśnie odpowiadające za zamknięcie ust.

2) starsze dzieci uczymy:

- świadomości oralnej, co pomoże dziecku lepiej ocenić, kiedy jego twarz lub usta są mokre. Nauczanie dziecka o pojęcia takie jak "mokre" i "suche".

-oporować ze szpatułką, łyżeczką, lizakiem: „Wypchnij patyczek, łyżeczkę, lizak” (przód –tył, bok-bok), „Trzymaj ustami lizaczek. O tak. Nie daj sobie wyciągnąć. Trzymaj mocno”.

-rozszerzamy zabawy niemowlaków : prześlij 5 buziaków do mamy, pchaj pchaj stół, wybierz kolor słomki itp.

d) konsultacje ze specjalistami. Zapytaj logopedę, fizjoterapeutę o wskazówki. Specjaliści nauczą Cię, jakie techniki - proprioceptywne - stymulujące połykanie stosować w domu. Przekazą potrzebne wskazówki, materiały. Mogą ponadto zaproponować kinesiotapping – specjalne plastry wspomagające m.in. połykanie.

Źródło SPOTiR

Przed pierwszą wizytą do logopedy, zwróć uwagę na to czy :

-dziecko ma otwartą buzię podczas snu,

-dziecko ma otwartą buzię podczas zabawy,

-dziecko ma otwartą buzię podczas leżenia na plecach,

-ilość zmienianych śliniaków, chust, apaszek jest dla Ciebie niekomfortowa,

(zwróć uwagę na to, ile razy w ciągu dnia jesteś zmuszona/-ny zmienić garderobę swojego dziecka ze względu na ślinienie),

-czy zmiany skórne w okolicach podbródka, policzków wystąpiły wraz z narastającym ślinieniem.

Te informacje pozwolą terapeutom lepiej poznać Twoje dziecko. Udzielenie odpowiedzi na powyższe pytania na pierwszej wizycie będzie bardzo pomocne dla logopedy. Ponieważ pamięć bywa ulotna. Proponuję zapisać swoje spostrzeżenia. Przedyskutować swoje odpowiedzi z innym członkiem rodziny, co dwie głowy to nie jedna.

Pierwsza wizyta do logopedy.

Korzystasz z internetowej rejestracji, zapisujesz się telefonicznie, rejestrujesz dziecko osobiście? Bez względu na to, jaką formę rejestracji wybierzesz pamiętaj, aby pierwsza wizyta trwała godzinę. Zapisz dziecko na godzinę lub poproś rejestratorkę o godzinne spotkanie z logopedą. Godzina to optymalny czas, aby poznać Twoje oczekiwania, Twoje dziecko, udzielić wskazówek, opisać zalecenia.

Na pierwszą wizytę do logopedy zabierz ze sobą:

- a) w przypadku niemowląt: asortyment do jedzenia - łyżeczkę, przykładowe produkty spożywane przez dziecko (danie ze słoiczka, gotowany ziemniaczek, chrupek kukurydziany, kawałek jabłuszka) butelkę.
- b) w przypadku roczniaków i starszych: asortyment do jedzenia, ulubioną zabawkę.

Pamiętaj! Mów o swoich obawach pediatrze. Skonsultuj dziecko z lekarzem rehabilitacji. Lekarz prowadzący wystawiając skierowanie do logopedy Samodzielnego Ośrodka Rehabilitacji i Terapii w Kwidzynie umożliwi Ci korzystanie z darmowych świadczeń - refundowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia. Skorzystaj z takiej możliwości.

Poprawa kontroli głowy i tułowia, normalizacja napięcia mięśniowego, wzmocnienie mięśni ust i języka pozwolą osiągnąć lepszą kontrolę ślinienia, połykania. Tym samym jest szansa na to, żeby pomóc dziecku i szybciej pożegnać się ze śliniakami.

Opracowała:

mgr Magdalena Nosko-Goszczycka

neurologopeda, terapeuta NDT-Bobath, terapeuta AAC SPOTiR, pracownik NPPP

mama Jasia